

SVA:s undersökningar av vargar fälda under selektiv, riktad jakt 2013

HENRIK UHLHORN, JESSICA ÅSBRINK OCH ARNE SÖDERBERG

SVA:s rapportserie nr 27 ISSN 1654-7098

Dnr SVA 2013/99
2013-06-17

SVA:S UNDERSÖKNINGAR AV VARGAR FÄLLDA UNDER SELEKTIV, RIKTAD JAKT 2013

Sammanställd av Henrik Uhlhorn, Jessica Åsbrink och Arne Söderberg, Enhet för patologi och viltsjukdomar, Statens veterinärmedicinska anstalt.

Bakgrund och innehåll

I sammanställningen redovisas hur de delar av Naturvårdsverkets beslut om selektiv, riktad jakt efter varg 2013 som berörde Statens veterinärmedicinska anstalt, fungerade. Vidare ingår en sammanställning av resultaten från de obduktioner och övriga undersökningar som utfördes på de fällda vargarna.

Undersökningar som ännu inte är avslutade och därmed inte redovisas i sammanställningen är:

- En mer fullständig undersökning av skelettet, vilket kommer att kunna genomföras efter skeletteringen av kropparna på Naturhistoriska riksmuseet.
- Åldersbestämning genom tandsnittning, vilket kommer att utföras av Matson's Laboratory (Montana, USA).

BESLUTETS EFTERLEVNAD

Nedan redovisas utfallet av de villkor och åtgärder som berörde Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA).

- *Genom besiktningsmannens försorg sänds flådd kropp till SVA. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska medfölja kroppen.*
 - Leveransen av kropparna har fungerat mycket bra. Det tog två dagar för kropparna att anlända till SVA efter det att djuret fällts.
- *Den flådda kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive kloben och klor), alla svanskeotor, kraniet samt på hanvargar testiklar och penisben ska medfölja kroppen.*
 - Tåben, eller delar av yttersta tåbenen saknades på en av kropparna. Testiklar och penisben medföljde båda kropparna från hanvargarna.
- *Kopia/dubblett av blanketten Registrering av fälld varg (beslutets bilaga V1) ska bifogas proverna till SVA.*
Kopia/dubblett av blanketten Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg (beslutets bilaga V2) ska medfölja jakträttshavarens och besiktningsmannens prover till SVA.
 - De tre kropparna var märkta med Länsstyrelsens ID-nummer samt åtföljdes av samtliga blanketter.
- *Efter obduktion och egen provtagning förvaras SVA delar av proverna. Övriga prover, samt det kompletta skelettet, förvaras på Naturhistoriska riksmuseet.*
 - De prover som förvaras på SVA finns registrerade i Viltsektionens rovdjursdatabas. Prover och skelett från vargarna har levererats till Naturhistoriska riksmuseet 2013-03-19.
- *Vid besiktning tar besiktningsmannen också ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x10 cm) samt ser till att referensprovet sänds till SVA. Referensprovet kan lämnas tillsammans med djurkroppen till SVA.*
 - Hudproverna har skickats in efter att jakten avslutats.
- *Rapport över fällda vargar ska fortlöpande under jaktperioden skickas till vargjakt@sva.se. SVA uppdaterar därefter informationen om jakten på sin hemsida www.sva.se.*

- Både Dalarnas och Örebro län har rapporterat fällda vargar via e-post. Dock har inte den avsedda Excel-filen använts i ett fall.

STATISTIK OM DJUREN

Obduktionerna av de fällda vargarna har utförts av viltpatologen Henrik Uhlhorn.

Till SVA har kropparna inkommit från de tre vargar som fälldes under selektiv, riktad jakt. I tabell 1 visas en översikt över de olika individerna.

Könsfördelningen hos de fällda vargarna var två hanar och en tik. Kroppsvikten hos vargarna var 24, 33 och 36 kg (inrapporterad totalvikt).

Samtliga djur hade normalt utvecklad muskulatur och var i medelgott hull.

En bedömning av vargarnas ålder har gjorts vid SVA i samband med obduktionerna och redovisas i tabell 1. Tänder från vargarna kommer att skickas för åldersbestämning till Matson's Laboratory (Montana, USA).

Enligt bedömning av livmoderns utseende vid obduktionen, har tiken inte fött valpar.

Tabell 1. Översikt över vargar fällda under selektiv, riktad jakt 2013.

SVA Id	Län	Kön	Bedömd ålder	Vikt (kg)	Hull/kondition	Avlossade skott ¹	Träff	Träff i vitala delar
V0510/13	W	F	0	24	Medel	1	1	1
V0511/13	W	M	0	36	Medel	1	1	1
V0535/13	T	M	0	33	Medel	1	1	1

Förklaring till tabell 1. Länsbokstäver: W= Dalarnas län och T= Örebro län. Kön: F= hona, M= hane.
¹Inrapporterat antal avlossade skott.

SKADOR, MISSBILDNINGAR OCH SJUKLIGA FÖRÄNDRINGAR PÅVISADE VID OBDUKTION AV FLÅDDA KROPPAR

Vid obduktion av de tre vargarna påvisades inga medfödda missbildningar eller äldre skador utöver ett lindrigt överbett hos V0510/13.

REDOVISNING AV PÅVISADE SKOTTSKADOR FRÅN JAKTEN

Enligt blanketten *Registrering av fälld varg* (beslutets bilaga V1), kompletterat med resultaten från SVA:s undersökningar, så avlossades tre skott mot de tre vargarna. Vid undersökning av kropparna på SVA konstaterades att alla skott träffat djuren inom det som allmänt accepteras som ett jägarmässigt träffområde och som normalt leder till en snabb död. Med träffområde avses här vitala organ eller organsystem som centrala nervsystemet (hjärna och främre hälften av ryggraden), samt hjärta, lungor eller stora blodkärl i brösthålan.

ÖVRIGA UNDERSÖKNINGAR

De tre vargarna har undersökts avseende parasitförekomst i tarmen och prov från tarmen har undersökts avseende salmonellabakterier. Resultatet visar att ingen av vargarna bar på rävens dvärgbandmask (*Echinococcus multilocularis*) eller hundens dvärgbandmask (*Echinococcus granulosus*). Andra förekommande tarmparasiter påvisades i varierande mängd. Resultaten från undersökningarna redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Parasitologiska och bakteriologiska undersökningar

Undersökning	Antal undersökta	Antal individer där fynd gjorts
Dvärgbandmask	3	0
Skabb	2	0
Tarmparasiter	3	3
Salmonellabakterier	3	0

REDOVISNING AV MAGINNEHÅLLET HOS VARGARNA

Rester av älg återfanns i magsäcken hos alla tre vargarna.

OBDUKTIONSRAPPORTER

VARGAR FRÅN SELEKTIV, RIKTAD JAKT 2013

VLT 510/13

Viltobduktion

En knappt 1 år gammal tik i medelgott hull och med normalt utvecklad muskulatur. Den flådda kroppen var måttligt kadaveröst förändrad. Kroppen var flådd korrekt: alla svansben och alla tåben utom kloben medföljde kroppen.

Magsäcken innehöll ca 2 dl hår (sannolikt från älg), brosk och benfragment, samt en grå strukturlös massa. Tänderna var utan anmärkning förutom ett mycket lindrigt överbett.

Livmodern var outvecklad, livmoderhornens diameter var ca 2 mm. Äggstockarna var inaktiva.

Undersökningar inom viltsjukdomsövervakningen

Muskulatur: Trikiner (larver av *Trichinella sp.*) påvisade

Blod: (Ej tillgängligt)

Tarm: Hakmask (*Uncinaria sp.*), 52 maskar; ingen förekomst av blåsmask/dvärgbandmask (*Echinococcus sp.*)

Tarm: Växt av salmonellabakterier ej påvisad

Noteringar om skottskador

Kroppen bar spår av att ha träffats av ett kulskott snett framifrån från vänster sida. Ingångshålet låg framför och innanför vänster bogled. Kulan hade krossat revben på vänster och höger sida, krossat ryggraden, skadat bägge lungorna och leverns främre del och gått ut mitt på bröstorgans högra sida bakom höger framben.

Diagnos

Sjukliga förändringar ej påvisade. Skjuten under selektiv, riktad jakt.

Kommentar

Kulan har träffat inom träffområde för hjärta och lungor.

Obducerad av Henrik Uhlhorn, Bitr. statsveterinär

VLT 511/13

Viltobduktion

En knappt 1 år gammal hane i medelgott hull och med normalt utvecklad muskulatur. Den flådda kroppen var måttligt kadaveröst förändrad. Efter flåningen saknades tåben eftersom tårna avskiljts i, eller över, mellersta tåbenet på samtliga tår.

Magsäcken innehöll ca 10 dl rester av idisslare, hår (sannolikt från älg), senor, brosk och benfragment, muskelrester samt en grå nedbruten massa. Tänderna var utan anmärkning.

Undersökningar inom viltsjukdomsövervakningen

Muskulatur: Trikiner (larver av *Trichinella sp.*) ej påvisade

Blod: *Sarcoptes* (rävskabb), antikroppar ej påvisade

Tarm: Hakmask (*Uncinaria sp.*) 4 st maskar; ingen förekomst av blåsmask/dvärgbandmask (*Echinococcus sp.*)

Tarm: Växt av salmonellabakterier ej påvisad

Noteringar om skottskador

Kroppen bar spår av att ha träffats av ett kulskott rakt från vänster sida. Ingångshålet låg mitt på bröstkorgen bakom vänster framben. Kulan hade krossat revben på vänster och höger sida, skadat bägge lungorna, levern och magsäcken och gått ut mitt på bröstkorgens högra sida bakom höger framben.

Diagnos

Sjukliga förändringar ej påvisade. Skjuten under selektiv, riktad jakt.

Kommentar

Kulan har träffat inom träffområde för hjärta och lungor

Obducerad av Henrik Uhlhorn, Bitr. statsveterinär

VLT 535/13

Viltobduktion

En knappt 1 år gammal hane i medelgott hull och med normalt utvecklad muskulatur. Den flådda kroppen var måttligt kadaveröst förändrad. Kroppen var flådd korrekt: alla svansben och alla tåben utom kloben medföljde kroppen.

Magsäcken innehöll ca 4 dl rester av idisslare, hår, benfragment och klövdelar (sannolikt från älg). Tänderna var utan anmärkning.

Undersökningar inom viltsjukdomsövervakningen

Muskulatur: Trikiner (larver av *Trichinella sp.*) ej påvisade

Blod: *Sarcoptes* (rävskabb), antikroppar ej påvisade

Tarm: Sugmask (*Alaria sp.*) 61 st maskar, Bandmask (*Taenia sp.*) 1 st, Hakmask (*Uncinaria sp.*) 2 st maskar; ingen förekomst av blåsmask/dvärgbandmask (*Echinococcus sp.*)

Tarm: Växt av salmonellabakterier ej påvisad

Noteringar om skottskador

Kroppen bar spår av att ha träffats av ett kulskott snett framifrån från höger sida. Ingångshålet låg ovanför höger bogled. Kulan hade krossat brösttryggen, skadat vänster lunga, stora blodkärl och luftstrupen, krossat ett flertal revben på vänster sida och gått ut mitt på bröstorgans vänstra sida bakom vänster framben.

Diagnos

Sjukliga förändringar ej påvisade, parasitförekomst i tarm. Skjuten under selektiv, riktad jakt.

Kommentar

Kulan har träffat inom träffområde för hjärta och lungor.

Obducerad av Henrik Uhlhorn, Bitr. statsveterinär